

را متوقف کرد، بلکه از طریق یک ضدحمله وسعت جغرافیایی سرزمین‌های اشغالی را به چیزی حدود سه برابر افزایش داد. بلندی‌های جولان و مزارع شبعاً در شمال، قدس و کرانه باختری در شرق و تمامی صحرای سینای مصر در جنوب، به تصرف رژیم صهیونیستی درآمد. حدود یک میلیون نفر آواره شدند و طی شش روز تنها چیزی که برای کشورهای ائتلاف عربی باقی مانده بود، یأس و حسرت بود.

← جنگ ۱۹۷۳، جنگ رمضان یا یوم کپور ← جنگ، جنگ تا...

این نبرد با حمله غافلگیرانه سوریه و مصر آغاز شد و در ابتدا با موفقیت‌های خوبی نیز همراه بود. این دو کشور توانستند با پیشروی در صحرای سینا و تصرف نقاط مهمی از ارتفاعات جولان، پیروزی‌های ابتدایی را به دست آورند؛ اما با ضدحمله اسرائیل از روز سوم متوقف شده و باز هم به عقب رانده شدند. در نهایت این نبرد با آتش بس و بازگشت به مرزهای پیش از جنگ پایان یافت، اما بذریه مهمی را در ذهن سیاستمداران طرف‌های درگیر کاشت. کشورهای عربی تقریباً به اسطوره شکست‌ناپذیری رژیم باور پیدا کرده بودند و اسرائیل نیز با وجود موفقیت‌های چشم‌گیر دریافته بود که برتری نظامی آن بر همسایگان متخاصمش امنیت او را تا همیشه تضمین نخواهد کرد. در واقع اگر بخواهیم پیمان صلح کمپ دیوید را تولد عادی‌سازی بدانیم، باید بسته شدن نطفه آن را در پایان جنگ یوم کپور جست‌وجو کنیم.

← برادرخوانده! ← دشمن دیروز، دوست امروز

پس از حدود شش سال، با امضای توافقنامه کمپ دیوید، صلح مصر و اسرائیل منعقد شد و با گذشت بیست سال اردن نیز چنین کرد. این توافقات پیش از آن که نشانه دوستی اسرائیل با کشورهای منطقه باشد، نوعی متارکه دولت‌های عربی با جنگ و نبرد بی‌وقفه است. چنان که امروز هم میل به همان متارکه، کشورهای عرب حوزه خلیج فارس را به پای امضای پیمان ابراهیم کشانده است. رهبران عربی با ادغام شدن در طرح آمریکایی سیاست‌زدایی از منطقه، دوست دارند با مسطح شدن هر چه بیشتر غرب آسیا تمام دشمنی‌های دیرین را فراموش کرده و حتی فلسطین را نیز به چنین سرنوشتی دچار کنند. در نهایت همان پرسش که ذهن انور سادات را به خود مشغول کرده بود، امروز بن سلمان را نیز تحت فشار می‌گذارد. چرا باید در ازای آرزوی سرنوشت یک فلسطین آزاد، سیاهه تاریخ خود را سرشار از درگیری و خون‌ریزی بنویسیم؟

جمال عبدالناصر و عرفات و دیگر رهبران عربی مؤتلف در جنگ ۶ روزه

و حمله برق‌آسا به اسرائیل، موضع خود را برای تصرف سرزمین‌های عربی تقویت کنند. البته کشورهای هم‌چون عراق، عربستان سعودی، تونس، سودان، مراکش، الجزایر، لیبی و کویت نیز با اعلام جنگ به رژیم صهیونیستی و اعزام نیرو، به یاری آن‌ها شتافتند. اما در نهایت اسرائیل با یک حمله ناگهانی پیش‌دستانه، برتری هوایی مصر را از بین برد و قوت میدانی‌اش نه تنها طرف‌های درگیر

انگلیس به عنوان یکی از قدرت‌های اصلی جهان و دوم طلوع یک رهبر مقتدر در جهان عرب؛ جمال عبدالناصر!

← جنگ ۱۹۶۷، جنگ شش روزه ← رؤیای برادررفته

می‌توان این جنگ را پایان رؤیای بازگرداندن سرزمین‌های اشغال‌شده فلسطین، پایان رؤیای قدرت متحد عربی و پایان جمال عبدالناصر دانست. کشورهای مصر، اردن و سوریه قصد داشتند با شکل دادن یک ائتلاف قدرتمند سه‌گانه

